

Kökler ve Ekler - 2

1. Kök, bir sözcüğün parçalanamayan anlamlı en küçük parçasıdır. Kökün, kelimenin bütünüyle anlam ilişkisinin bulunması gerekir.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde altı çizili kelimenin kökü yanlış gösterilmiştir?

- A) Korkunç bir rüya görmüş gibi yataktan fırladı.
- B) Maydanozları yeterince sulaman gerekir.
- C) Obadakilere, yeterli sayıda çadır olmadığını söyledi.
- D) Matbaaya büyük bir bayrak asmayı uygun gördük.

2. Türkçede kökler, isim kökleri ve fiil kökleri olmak üzere ikiye ayrılır. Varlıkların, kavramların, duyguların ismi olan köklere isim kökü; iş, oluş, durum bildiren köklere ise fiil kökü denir.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki altı çizili sözcülerden hangisinin kökü fiildir?

- A) Kapıya çarpan eli birdenbire morardı.
- B) Sıkı bir diyetle sağlığına çabucak kavuştu.
- C) Güçlü görünmek için elinden geleni yapıyor.
- D) Ayakkabısını bağlamak için hızlıca eğildi.

3. Yapım ekleri, sonuna geldiği sözcüğün yeni bir anlam kazanmasını sağlayan eklerdir.

Buna göre aşağıdaki altı çizili sözcüklerin hangisinde yapım eki yoktur?

- A) Çok yakında bir resim sergisi açacağım.
- B) Orman havası bana her zaman iyi geliyor.
- C) Evcil hayvanlarla ilgili bir araştırma yapıyor.
- D) Renkli kişiliğiyle herkesi etkiliyordu.

4. İsimden isim yapım eki olan -lık; yer, araç-gereç, meslek bildiren isimler türetir.

Buna göre "-lık" eki aşağıdaki altı çizili sözcüklerin hangisinde araç-gereç ismi türetmiştir?

- A) Eskiden her evin bir kömürlüğü olurdu.
- B) Yokluk çekmeyenler bu durumu anlayamazlar.
- C) Yeni aldığım kulaklığı bir türlü bulamıyorum.
- D) Çocukluk çağını özlemeyen var mıdır?

5. Kök, bir sözcüğün parçalanamayan, anlamlı en küçük parçasıdır. Başka bir deyişle sözcükte bulunan tüm ekler çıkarıldıktan sonra geriye kalan anlamlı kısım, o sözcüğün kökü sayılmaktadır. Bir sözcüğün kökü, o sözcüğün tamamı ile anlam bakımından ilişkili olmak zorundadır.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde sözcüğün kökü yanlış gösterilmiştir?

- A) Kolu sargılı olduğu hâlde top oynuyor.
- B) Toplantıyı daire başkanı yönetecek.
- C) Bu dağlarda yırtıcı hayvan çoktur.
- D) Şair, vatan hasreti ile ilgili şiirler yazmış.

6. Yapım ekleri, sonuna geldiği sözcüğün anlamını değiştiren eklerdir.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde "sebze" sözcüğünün aldığı ek, yapım eki değildir?

- A) Sağlıklı olmak istiyorsan sebzeden vazgeçme.
- B) Sebzelik, balkondaki dolabın yanında duruyor.
- C) Sebzeli pilav yaptım bugün, gel de yiyelim.
- D) Bugün sebze gelmediği için kereviz alamadım.

Kökler ve Ekler - 2

7. Ey köyleri hududa bağlayan yaslı yollar
I
Dönmeyen yolculara ağılayan yaslı yollar
II III
Ey garip çizgilerle dolu han duvarları
IV
Ey hanların gönlümü sızlatan duvarları

Bu dizelerde numaralanmış sözcüklerden hangisi sözcüğün anlamını değiştiren bir ek almamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV

8. “Yaz-” sözcüğü aşağıdaki eklerden hangisinin eklenmesiyle “Bir kimse veya bir olayın anısını yaşatmak için bir şey üzerine kazılan yazı” anlamı kazanır?

- A) -gı B) -ım C) -ar D) -it

9.

	-cı	-sız	-lı	-lık
I.	gözcü	yüzsüz	şanlı	delik
II.	çaycı	deniz	tozlu	aylık
III.	aracı	eşsiz	sözlü	boşluk
IV.	şakacı	tatsız	dolu	iyilik

Bu tabloda numaralanmış bölümlerden hangisinde yer alan sözcükler belirtilen eklerin tamamını almıştır?

- A) I B) II C) III D) IV

10. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisinin aldığı ek diğerlerinden farklıdır?

- A) Bu yıl tarladan verim alamadık.
B) Giyim sektörü hızla geliyor.
C) Sınıftaki yerim çok güzel bence.
D) Apartman yöneticiliği için seçim yapıldı.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük, yapım eki almıştır?

- A) Temel atma töreni başlamak üzere.
B) Günlük tutmak insanı mutlu ediyor.
C) Bu program, işimi epey kolaylaştırdı.
D) O gün herkes unutulmaz saatler yaşadı.

12. “-cık” eki, sözcüklerin sonuna gelerek küçültme, acıma, azlık, sevgi, şefkat bildiren adlar türetilir.

Buna göre “-cık” eki aşağıdaki altı çizili sözcüklerin hangisine “küçültme” anlamı katmamıştır?

- A) Bademcikler, boğaza gelen mikropları filtreler.
B) Kitapçığını kontrol etmeden teslim etme sakın!
C) Bu müzik aletinde kamıştan yapılan borucuklar vardır.
D) Bölgede kıyıya yakın birçok adacık bulunmaktadır..